

en «home fet» i adquirí consciència d'ésser amo de sí mateix; per això no tardà gaire en fer-se amo de lo dels altres. Per davant del Tribunal n'han passat molts de «botones». «Grooms bonics i trinxeraires repugnants són la fruita que més abunda en el camp de la delinqüència infantil. Serà per allò de què els extrems es toquen? Sense dubte que no; puix si bé físicament i en les formes que observen són d'aspecte diametralment oposat, des del punt de vista moral coincideixen en el mateix: són «homes abans d'hora», tots són «homes prematurs».

En canvi, els nois que són el que han d'ésser, o sia «veritables nois»; els nois que van a estudi, que aprenen un ofici i viuen sota l'obediència del pare, del mestre, de l'amo del taller; els nois que «no són homes», sinó que treballen i es formen per ésser-ho el dia de demà i segueixen gradualment sense fer salts mortals el camí de la vida; aquests nois, fora d'alguna que altra criaturada de les que abans he fet esment, pel demés donen ben poca feina. Que pocs en vénen al Tribunal amb la cartera dels llibres a l'esquena o amb les eines del treball a la mà! No es pot dir el mateix dels que criden diaris, dels que van bruts de betum o de carbó i dels que porten botons daurats i gorra engalonada.

Per això és treball molt profitós i a Déu molt agradable el que es posa en procurar que tornin a ésser nois els que per qualsevol causa es veieren obligats a fer d'home.

Cau un noi, un d'aquests homes prematurs, en mans dels agents del Tribunal o de la ronda de la Protecció a la Infància; ingressa en una Institució i se'l posa en un ambient infantil i d'alegria. Aneu a visitar-lo al cap de dues setmanes i veieu que aquella naturalesa comença a estar al punt que li escau, comença a viure la vida que li pertoca, ja fa vida de noi; salta, juga, corre, crida... Pobret! N'estava tan cansat de viure com a home! Li pregunteu que voldrà fer més endavant, quan ja estigui posat a to, i ja no us parla del carbó, dels paperots, de la caixeta de «limpia», de l'uniforme de «groom»; respon amb dues paraules molt significatives, puix resumeixen el que ha d'ésser la vida pròpia d'un noi i palesen eloqüentment que la naturalesa sempre tira, si se la deixa obrar, envers el lloc que li correspon: «Vull aprendre», us diu. Se'l fa estudiar uns quants mesos, se li busca un amo de confiança i de